

PÄÄKIRJOITUS

KUN ON TUNTEET

Petja Aarnipuu

Elorella ei lehtenä ole äänioikeutta, eikä se näin ollen äänestänyt. *Elore* on puoluepoliittisesti sitoutumaton, edelleen.

Eloren tekijöillä ja lukijoilla, sikäli kuin ovat täysi-ikäisiä Suomen kansalaisia, sen sijaan on äänioikeus ja kullakin omat käsityksensä siitä, miten asioiden tulisi olla ja millä keinoin siihen pitäisi pyrkiä. Arvaan, että kevään eduskuntavaaleissa ainakin kaikki suurimmat puolueet saivat ääniä myös *Eloren* lukijoilta ja tekijöiltä yksityishenkilöinä. Ikioman, ainoan hallussani olevan äänen annoin puolueelle, jonka tunnusväri on punainen. Moni teistä ajattelee nyt, että voisin päätoimittajana mieluusti kunnioittaa vaalialaisuutta – omaani. En kerrokaan tätä propagoidakseni Ainoaa Oikeaa Totuutta vaan pohjustaakseni ajankohtaista aihetta: tunteita ja arjen politiikkaa.

Tältä pohjalta ei varmasti tule yllätyksenä, että kevään vaalitulos kokonaisuudessaan ei miellyttänyt minua. Voin jopa kertoa, että minulle tuli siitä paha mieli, sillä J-voiton saanut puolue on ohjelmiansa ja julkilausumiensa perusteella mahdollisimman kaukana omista käsityksistäni ja arvoistani useimmissa asioissa. Voi olla, että juuri sinä olet täsmälleen päinvastaista mieltä minun kanssani. Minussa yksityishenkilönä puolueen tohtorien, maisterien ja sahurien ilmaisemat käsitykset kulttuurista, maahanmuutosta ja suomalaisuudesta kuitenkin herättävät paitsi ällistystä myös pelkoa: liian moni asia muistuttaa monenlaisia lähihistorian -ismejä verisine jätevesineen. Turhaanko? Toivottavasti – mutta tunne on minulle tosi. Jollekulle toiselle ovat aivan yhtä tosia ja perusteltuja vaikkapa minunkaltaisiini ylikoulutettuihin kukkahattutelineisiin kohdistuva halveksunta ja maahanmuuttajiin liittyvät moninaiset pelot. Turhaanko? Toivottavasti.

Hyvä puoli tässä demokratian sääntöjen mukaan toteutetussa mielipiteenilmaisussa onkin se, että ihmiset puoluepolitiikan kaikilta sektoreilta ovat saaneet kehyksen tunteiden ilmaisemiseen. Pettymys, pelko, kiukku, viha, voitonriemu, pilkallisuus, epäily, yhteenkuuluvuuden tunne ovat päässeet esiin sekä julkisesti että kaveripiireissä. Oikealla ja vasemmalla, keskellä sivua ja marginaaleissa. Vastakkainasettelujen aika ei todellakaan ole ohi, mutta kaikki ovat tasapuolisesti loukkaantuneita toistensa puheista ennen, nyt ja tulevaisuutta ennakoiden.

Politiikassa valtion- tai kunnanhallinnon tasolla ei yleensä ole tapana ainakaan julkisesti myöntää, että kun asioista päätetään, pelissä ovat faktojen ja laskelmien lisäksi myös inhimilliset tunteet. Suomalaisuuteen, kansalliseen etuun ja hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä käsitellään ikään kuin järkiperustein. Ne kaikki on kuitenkin ladattu aivan

räjähtämispisteeseen saakka tunteilla ja tunteiden pohjana olevilla kokemuksilla köyhyydestä ja rikkaudesta, terveydestä ja sairaudesta, pärjäämisestä ja syrjäytymisestä. Niissä arjen poliittisissa tilanteissa, joita syntyy ihmisten jokapäiväisen elämän tasolla, tunteilla on suuri ja tunnustettu rooli.

Toisin kuin poliitikot työssään, folkloristit ovat ottaneet tunteet vakavasti jo pitkään. Nauru, pelko, viha ja rakkaus ovat kansan (sekä herrojen että rahvaan) elämän perusvärit, ja niistä kulttuuri syntyy. Tässä numerossa teemana on internet ja se, millaisia tutkimuskenttiä ja aineistoja se tarjoaa. Verkon silmien läpi avautuu laajakuva maailmaan: myös tähän ristiriitaisten poliittisten tunteiden maailmaan ja vauhdilla törmääviin kulttuureihin. Keskustelufoorumeilla hommaillaan valtavan monensävyisiä asioita. Foorumit ovat nekin vain yksi niistä lukemattomista tavoista, joilla tämän päivän suomalaisetkin osallistuvat maailmanmenoon näytön, näppäimistön ja tietoliikenneyhteyden välityksellä. Virtuaalimaailmaan on syytä asennoitua yhtenä reaali maailman ulottuvuutena.

Jos ihmisellä olisi halu ymmärtää, *tajuta* toista ihmistä ja hänen lähtökohtiaan, folkloristien ja muiden kulttuurintutkijoiden tekemä työ auttaisi häntä siinä. Kulttuuritulkkia tarvittaisiin somalitaustaisen turkulaispojan ja keskisuomalaisen sahanomistajan välille, mutta myös hämäläisen tiedetoimittajan ja tuoreen helsinkiläisen kansanedustajan välille. Koulutus ei auta, sillä tohtoritkaan eivät näillä muuttujilla automaattisesti ymmärrä toisiaan. Toisen ihmisen tajuaminen edellyttää paitsi molemminpuolista hyvää tahtoa myös halua ymmärtää paikallisia ja kansallisia asioiden esittämisen tapoja. Kulttuurintutkijoiden piiristä löytyisi lukuisia ihmisiä, jotka voisivat toimia ymmärryksen lisäämiseksi ja tajunnan laajentamiseksi moneen suuntaan. Tutkimuksen alla ovat tietävästi esimerkiksi maahanmuuttajanuoret, tehtaalaisten huumori ja elämä helsinkiläisissä kouluissa; köyhyydestä on juuri tarkastettu väitöskirja, samoin Vienen pakolaisten kertomuksista. Miten nämä tutkijat tulisivat kuulluiksi kulttuuritulkkeina meidän ja heidän, niiden ja näiden välillä, että ymmärtäisimme, mitä sanotaan ja mitä se tarkoittaa?

Tämän *Elore* 1/2011:n teemaosuuden on päätoimittanut FT Anne Heimo Turun yliopistosta ja hän esittelee teeman sisällön omissa saatesanoissaan. Teeman kunniaksi haluan tässä kuitenkin omasta puolestani jakaa kaksi linkkiä poliittisesti ajankohtaisille sivuille. Niissä tarkastellaan arjen politiikkaa näkökulmista, joiden uskon yhdistävän äänestäjiä yli puoluerajojen. Ensimmäinen linkki vie teidät YouTube-sivulle ja nimi-merkki Lauri95:n sinne lataamaan ja kuvittamaan [Rotesilaulun](#) (1966), jonka esittää Simo Salminen. Toisen linkin takana taas on [YK:n ihmisoikeuksien julistus](#) (1948). Erityisen ajankohtaisia ovat artikkelit 7, 12 ja 19, joiden toteutuminen edellyttää suurta harkintaa sanoissa ja teoissa. Niissä perätään oikeuksia, jotka tosielämän arkisissa kohtaamisissa erittäin helposti kumoavat toisensa: yhtäältä oikeutta tasavertaiseen kohteluun ja loukkaamattomuuteen ja toisaalta oikeutta pitää oma mielipiteensä ja ilmaista se missä tahansa tiedotusvälineessä. Demokraattisessa yhteiskunnassa nämä oikeudet koskevat meitä ja heitä riippumatta siitä, mistä suunnasta ihmiskuntaa katsoo.

Arjen politiikan keskeisimmiksi yhteensovittaviksi asettuvat vapaus, vastuu ja tunteet. Eduskunnassa, kaduilla ja tiedotusvälineissä.

FT Petja Aarnipuu on vapaa tutkija ja tiedetoimittaja Hattulasta. Hänen poliittiset tuntosensa ovat hänen omiaan.